

IZVJEŠTAJ O RADU

2013

ANNUAL REPORT

April, 2014.

U

2013. godini

Travanj, 2014.

Udruga roditelja „KORAK PO KORAK“
Ilica 73 • Zagreb • 01/4855-578
www.udugaroditeljapkh.hr
Parents' Association **Step by Step**
Ilica 73 • Zagreb • 01/4855-578
•www.udugaroditeljapkh.hr

Udruga roditelja „KORAK PO KORAK“
Parents' Association **STEP BY STEP**

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva
<http://zaklada.civilnodrustvo.hr>

Udruga roditelja "Korak po korak" je korisnica institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora i nužno ne izražava stajalište Nacionalne zaklade.

O UDRUZI RODITELJA "KORAK PO KORAK"

Udruga roditelja "Korak po korak" nevladina je i neprofitna udruga osnovana 1996. godine, koja podupire razvoj demokratskih odnosa u društvu kroz zaštitu, poštivanje i zalaganje za prava i interese djece i obitelji te jačanje glasa roditelja u kreiranju politika i odluka koje se tiču djece i obitelji.

Udruga roditelja "Korak po korak" u 2013. godini

UPRAVNI ODBOR

Ines Bojić, dipl.iur.

prof.dr.sc. **Lavoslav Čaklović**, predsjednik UO

dr.sc. **Adinda Dulčić**

Gorana Hitrec, prof.

Nives Milinović, prof.

Jagoda Novak, mr.spec.

prim.mr.sc.dr. **Nives Šikanić Dugić**, dopredsjednica UO

ZAPOSLENICI

Izvršna direktorica: Silvija Stanić, dipl.psih.

Administrativna tajnica: Vesna Miličević

Voditeljica CAP programa i savjetodavnog rada: Marina Trbus, prof.psih.

Programska asistentica: Irena Bohač, dipl.učiteljica

Programski asistent i voditelj savjetodavno-edukativnih aktivnosti: Bojan Krsnik

Travanj, 2014.

Udruga roditelja „Korak po korak“ • Ilica 73• Zagreb
• 01/4855-578 • www.udrugaroditeljapak.hr

STRATEŠKE SMJERNICE RAZVOJA (2013. – 2015.)

ZAGOVARANJE I PROMICANJE PRAVA I INTERESA DJECE

- Reagirane na probleme i situacije u društvu koje su od interesa za roditelje i djecu
- Promicanje sustavnog pristupa prevenciji zlostavljanja djece
- Praćenje provedbe politika prema djeci i zagovaranje većeg ulaganja u sva područja koja se tiču dobrobiti djece i obitelji
- Zagovaranje i promicanje pozitivnog roditeljstva
- Umrežavanje na nacionalnoj i međunarodnoj razini
- Sudjelovanje u međunarodnim i nacionalnim kampanjama koje promiču prava djece
- Poticanje osjetljivosti poslovnog sektora za potrebe zaposlenih roditelja

AKTIVNO UKLJUČIVANJE RODITELJA U KREIRANJE POLITIKA KOJE SE TIČU DJECE I OBITELJI

- Utvrđivanje i praćenje potreba djece i obitelji
- Poticanje i podrška samoorganiziranju roditelja na lokalnoj razini
- Informiranje i savjetovanje roditelja
- Suradnja s državnim i javnim institucijama i srodnim udrugama
- Suradnja, razmjena iskustava i projekata s drugim udrugama u regiji i svijetu

PROMICANJE KVALITETNOG, ODGOVORNOG I AKTIVNOG RODITELJSTVA

- Nastavak primjene i širenja CAP programa prevencije zlostavljanja djece u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama te centrima za odgoj i obrazovanje
- Educiranje roditelja za ulogu zastupnika djece i aktivno partnerstvo s obrazovnim institucijama
- Poticanje ravnopravnosti i aktivne uloge očeva u svim područjima koja se tiču dobrobiti djece
- Poticanje odgovornog spolnog ponašanja mladih te pružanje pomoći i podrške maloljetnim trudnicama, majkama i njihovim obiteljima
- Razvoj i širenje socijalnih usluga za maloljetne roditelje, umrežavanje i poticanje međusektorske i međuresorne suradnje

CAP PROGRAM PREVENCIJE ZLOSTAVLJANJA DJECE

CAP program prevencije zlostavljanja djece najveći je program Udruge koji ima za cilj smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima zlostavljanja poučavajući ih djelotvornim preventivnim strategijama te osiguravanjem kvalitetnije podrške njima važnih odraslih, roditelja i osoblja škola, centara ili vrtića koje pohađaju. U 2013. godini nastavljeno je s provedbom Predškolskog CAP-a za djecu u dobi 5-7 godina, Osnovnog CAP-a za djecu rane školske dobi, Teen CAP programa za adolescente te CAP programa za djecu s teškoćama i mlade s invaliditetom.

EDUKACIJA ZA PRIMJENU CAP PROGRAMA

Tijekom prve polovice 2013. godine održani su seminari za Predškolski CAP program u Zagrebu, Šibeniku i Splitu, a na seminarima je sudjelovalo ukupno 96 osoba. Rezultati evaluacije provedene nakon seminara pokazuju da je seminar ispunio očekivanja kod 98% sudionika, 90% sudionika smatra da je program kvalitetan i primjenjiv, a 94% sudionika smatra da je seminar odlično organiziran i da su trenerice izvrsno pripremljene. U Zagrebu su održana dva seminara za Osnovni CAP program na kojima je sudjelovalo ukupno 85 osoba. Evaluacija seminara pokazuje da je seminar ispunio očekivanja kod 88% sudionika, 77% sudionika smatra da je seminar koristan i primjenjiv, a 81% smatra da je seminar odlično organiziran.

U Vukovaru je održan seminar za Teen CAP na kojem je sudjelovalo 27 osoba. Sudionici su seminar ocijenili kao koristan i smatraju da ih odlično priprema za provedbu Teen CAP programa te doprinosi razvoju njihovih stručnih znanja, omogućuje bolje razumijevanje njihove zakonske obveze oko prijave nasilja te nudi instrumente za otkrivanje adolescenata u krizi i adekvatno reagiranje na kriznu situaciju.

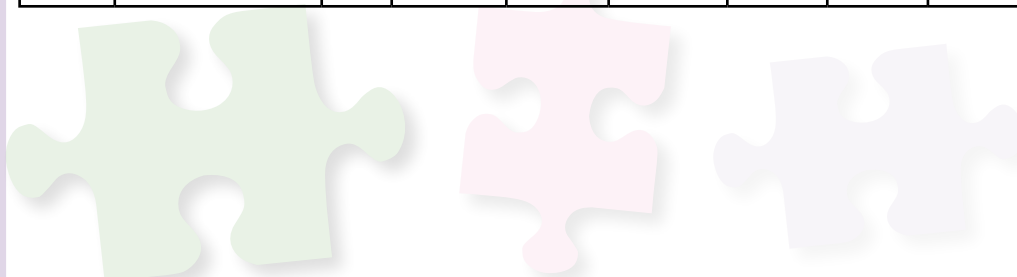
Redni broj	Seminar	Mjesto održavanja	Vrijeme održavanja	Broj sudionika	Trenerice
1.	Predškolski CAP	DV Trešnjevka, Zagreb	01. i 02. veljače 2013.	46	Ksenija Benaković i Tina Budić
2.	Osnovni CAP	OŠ F. K. Frankopana, Zagreb	08. i 09. veljače 2013.	48	Sanja Brajković i Marina Trbus
3.	Predškolski CAP	DV Vidici, Šibenik	08. i 09. ožujka 2013.	24	Dalma Luketin i Eli Vidović
4.	Teen CAP	OŠ Siniše Glavaševića, Vukovar	08. i 09. ožujka 2013.	27	Elvira Nimac i Biljana Krnjajić
5.	Predškolski CAP	DV Adriana, Split	12. i 13. travnja 2013.	26	Dalma Luketin i Eli Vidović
6.	Osnovni CAP	OŠ dr. A. Starčevića, Zagreb	29. i 30. studenog 2013.	37	Elvira Nimac i Sanja Brajković

PROVEDBA CAP PROGRAMA

PREDŠKOLSKI CAP		Predavanja za osoblje			Predavanje za roditelje		Radionica za djecu	
Redni broj	Županija	Broj vrtića	Broj predavanja	Broj prisutnih	Broj predavanja	Broj prisutnih	Broj radionica	Broj prisutnih
1	Zagrebačka	4	3	76	9	175	22	477
2	Krapinsko-zagorska	1	0	0	2	38	5	88
3	Osječko-baranjska	1	0	0	1	7	1	45
4	Splitsko-dalmatinska	5	1	31	24	370	48	561
5	Grad Zagreb	14	10	201	24	469	51	1039
6	Šibensko - kninska	1	1	10	1	7	3	86
7	Požeško-slavonska	1	2	56	4	81	12	153
Ukupno:		27	17	374	65	1147	142	2449

OSNOVNI CAP			Predavanja za osoblje		Predavanje za roditelje		Radionica za djecu	
Redni broj	Županija	Broj vrtića	Broj predavanja	Broj prisutnih	Broj predavanja	Broj prisutnih	Broj radionica	Broj prisutnih
1	Zagrebačka	3	1	29	13	275	25	471
2	Sisačko-moslavačka	1	0	0	1	5	2	19
3	Karlovačka	1	0	0	1	38	2	39
4	Koprivničko-križevačka	3	0	0	7	151	15	327
5	Primorsko-goranska	18	4	153	29	705	49	965
6	Ličko-senjska	2	0	9	2	65	5	95
7	Brodsko-posavska	1	1	30	1	23	1	21
8	Zadarska	1	1	4	2	15	2	24
9	Osječko-baranjska	9	0	0	20	353	26	482
10	Vukovarsko-srijemska	7	0	0	10	165	13	195
11	Istarska	4	1	50	18	331	19	385
12	Međimurska	3	0	0	6	123	7	154
13	Varaždinska	3	3	101	6	112	8	140
14	Grad Zagreb	10	4	142	27	677	45	949
Ukupno:		66	15	509	143	3038	219	4266

TEEN CAP			Predavanja za osoblje		Predavanje za roditelje		Radionica za djecu	
Redni broj	Županija	Broj vrtića	Broj predavanja	Broj prisutnih	Broj predavanja	Broj prisutnih	Broj radionica	Broj prisutnih
1	Grad Zagreb	5	1	51	14	269	20	469
2	Primorsko-goranska	5	3	107	7	203	15	271
3	Vukovarsko-srijemska	1	1	31	1	24	3	55
4	Zagrebačka	5	0	0	9	214	22	480
Ukupno:		16	5	189	31	710	60	1275

CAP ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I MLADE S INVALIDITETOM			Predavanja za osoblje		Predavanja za roditelje		Radionica za djecu	
Redni broj	Županija	Broj vrtića	Broj predavanja	Broj prisutnih	Broj predavanja	Broj prisutnih	Broj radionica	Broj prisutnih
1	Grad Zagreb	2	1	35	2	21	3	35
2	Vukovarsko-srijemska	1	0	0	1	5	5	11
3	Primorsko-goranska	1	0	0	1	5	2	18
Ukupno:		4	1	35	4	31	11	64

Edukativno informativni materijali za roditelje i stručnjake

I tijekom 2013. godine nastavljeno je s distribucijom edukativno informativnih brošura za tinejdžere, roditelje i stručnjake s ciljem senzibiliziranja i educiranja o problemima nasilja nad i među djecom te važnosti preventivnog djelovanja. Brošure su distribuirane CAP timovima u školama u sklopu provedbe programa te u raznim prilikama promocije aktivnosti Udruge. Ukupno je tijekom 2013. godine podijeljeno oko 10.000 brošura.

MAMA JE MAMA - program za maloljetne trudnice i roditelje

Program MAMA JE MAMA provodi se s ciljem pružanja intenzivne psihosocijalne podrške maloljetnim trudnicama i roditeljima, te njihovog osnaživanja i pripreme za samostalan život. Programom se nastoji smanjiti ranjivost i socijalna isključenost maloljetnih trudnica, majki i očeva, te ih osnažiti za aktivno i odgovorno preuzimanje roditeljske uloge. Također, programom se nastoji mobilizirati resurse unutar lokalnih zajednica s ciljem poticanja razvoja mreže podrške maloljetnim trudnicama i roditeljima. U 2013. godini nastavljeno je s provedbom trogodišnjeg programa Mama je mama za razdoblje od 2011. do 2014. godine, odobrenog od strane Ministarstva socijalne politike i mladih, s ciljem razvoja i širenja mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva.

Savjetovalište MAMA JE MAMA

Direktan rad s maloljetnim roditeljima i članovima obitelji provodi se u okviru Savjetovališta MAMA JE MAMA u Zagrebu. Također, dio aktivnosti provodi se u partnerstvu s Dječjim domom Zagreb, Materinskim odjelom te Kućom ljubavi Caritas Zagrebačke Nadbiskupije koji osiguravaju smještaj za maloljetne trudnice i majke s djecom u slučajevima kada je potreban smještaj izvan vlastite obitelji.

U 2013. godini izravan rad s korisnicima obuhvatio je aktivnosti telefonskog te individualnog psihološkog i pravnog savjetovanja maloljetnih trudnica, majki i njihovih obitelji. Također, održavane su male edukativne grupe u suradnji s partnerskim organizacijama, Dječjim domom Zagreb, Materinskim odjelom te Kućom ljubavi Caritas Zagrebačke Nadbiskupije. Korisnici programa su maloljetne trudnice i majke, mlađe punoljetne majke, njihovi partneri kao i članovi njihovih obitelji. Tijekom 2013. godine uključeno je 164 korisnika, od čega njih 92 korisnika programa Mama je mama i 72 stručnjaka.

- **Telefonsko informiranje i savjetovanje** maloljetnih trudnica i roditelja o njihovim pravima, povezivanje s relevantnim institucijama. Ukupno je održano 106 telefonskih informiranja i savjetovanja sa 76 korisnika. Najveći broj poziva upućen je sa šireg područja Grada Zagreba no pozivi se zaprimaju iz svih krajeva Hrvatske.
- **Individualno psihološko savjetovanje** provodi se s ciljem pružanja psihološke savjetodavne pomoći i podrške maloljetnim roditeljima, pomoći u uspostavljanju narušenih obiteljskih veza i prihvaćanju novonastale situacije, osiguravanja potrebne podrške te osnaživanja za osamostalivanje i preuzimanje odgovorne roditeljske uloge. Ukupno je održano 326 individualnih savjetovanja s 35 korisnicima i to 232 u okviru Savjetovališta MAMA JE MAMA, 80 za korisnice iz Dječjeg doma Zagreb te 14 savjetovanja za korisnice iz Kuće ljubavi CZN-a. I u 2013. godini korisnicima Savjetovališta omogućeno je i pravno savjetovanje. **Pravno savjetovanje** u najvećoj mjeri uključuje područja vezana uz utvrđivanje poslovne sposobnosti, skrbništva, utvrđivanja očinstva kao i realiziranja određenih prava iz područja obiteljske, socijalne i zdravstvene zaštite. Održano je 9 pravnih savjetovanja.
- **Male edukativne grupe** provode se od rujna te se održavaju u suradnji s partnerskim organizacijama, Dječjim domom Zagreb, Materinskim odjelom te Kućom ljubavi Caritas Zagrebačke Nadbiskupije, s ciljem unaprjeđenja znanja i vještina maloljetnih trudnica i majki koje će pomoći smanjiti rizik od isključenosti i siromaštva, omogućiti im bolju brigu o sebi i djetetu, te ih osnažiti za samostalan život nakon izlaska iz institucije. Ukupno je održano 38 sastanaka malih edukativnih grupa, i to 15 sastanaka za korisnice Materinskog odjela Dječjeg doma Zagreb, 21 sastanak za korisnice Kuće ljubavi CZN-a i 2 susreta u okviru Savjetovališta MAMA JE MAMA.
- **Tehnička podrška** usluga je kojom korisnicima pružamo mogućnost korištenja računala, interneta i telefona. Tijekom godine najviše se koristila usluga pretraživanja oglasa za posao na Internetkim stranicama, pomoć pri pisanju životopisa i održavanje socijalne mreže i kontakata putem Facebooka. Tijekom godine ovu je uslugu koristilo 35 korisnica.

Okrugli stolovi MALOLJETNIČKE TRUDNOĆE I RODITELJSTVO - KOGA BRIGA?

 Tijekom 16. i 17. prosinca 2013. u **Slavonskom Brodu** (CZSS) i **Sisku** (Narodna knjižnica i čitaonica Vlado Gotovac) u suradnji s centrima za socijalnu skrb SlavonSKI Brod i Sisak, uz potporu Ministarstva socijalne politike i mladih, održani su okrugli stolovi **Maloljetničke trudnoće i roditeljstvo - Koga briga?**

Okrugli stolovi su održani s ciljem senzibilizacije stručne javnosti o maloljetničkim trudnoćama, poticanja međusektorske i međuresorne suradnje te s ciljem poticanja razvoja novih oblika usluga namijenjenih ovoj korisničkoj skupini. Tom su prilikom predstavljena dosadašnja postignuća u provedbi programa „Mama je mama“, razvoj novih socijalnih usluga za maloljetne roditelje, kao i iskustva Centara za socijalnu skrb iz Sl. Broda, Siska i Kutine u radu s maloljetnim roditeljima te suradnja s Kućom ljubavi Caritas Zagrebačke nadbiskupije. Važno je istaknuti i podijeljeno neprocjenjivo iskustvo jedne maloljetne majke koja je dala uvod i novu perspektivu pruženih joj usluga. Ukupno je sudjelovalo 59 stručnjaka predstavnika socijalne i zdravstvene zaštite, obrazovanja, te predstavnika civilnog društva i lokalnih vlasti.

Partnerstvo na projektu Poboljšanje skrbi i umrežavanje u Kući ljubavi Savica

 I tijekom 2013. nastavljen je suradnja na projektu Caritas zagrebačke nadbiskupije „Poboljšanje skrbi i umrežavanje u Kući ljubavi Savica“, pri čemu je Udruga roditelja Korak po korak partner na projektu. Cilj projekta je unaprjeđenje kvalitete života djece i majki te unaprjeđenje brige i skrbi o djeci kroz aktivnosti praćenja i procjene sposobnosti i ponašanja djece te poticanja odgovornog roditeljstva kod majki. Procjenu i praćenje razvoja sposobnosti i ponašanja djece obavljaju psihologinje iz Udruge roditelja Korak po korak, Marina Trbus i Silvija Stanić, kontinuirano tijekom godine.

Portal MALOLJETNI-RODITELJI.NET

 Tijekom prosinca 2013. Udruga je pokrenula portal za maloljetne trudnice i roditelje **www.maloljetni-roditelji.net**. Portal pruža psihosocijalnu pomoć i podršku maloljetnim trudnicama, roditeljima i njihovim obiteljima te je dio projekta Mama je mama. Na portalu, maloljetne trudnice i roditelji mogu potražiti informacije vezane uz teme trudnoće, zdravlja, obiteljskih odnosa, školovanja, brige o djeci i sl. Portal ima i savjetodavni dio, u kojem maloljetni roditelji mogu zatražiti stručan savjet psihologa, pravnika, socijalnih radnika i ginekologa. Tijekom prosinca je objavljeno **17 odgovora** na pitanja, **5 članaka** a portal je zabilježio **520 posjeta**.

Predstavljanje portala održano je 19.12.2013. u Kulturno-informativnom centru u Zagrebu.

ZAGOVARAČKE AKTIVNOSTI

Sudjelovanje u provedbi Kampanje „1 OD 5“

Radionica PREVENCIJA SEKSUALNOG NASILJA NAD DJECOM

 U sklopu aktivnosti predviđenih Akcijskim planom provedbe Kampanje Vijeća Europe za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom „Jedno od pet“ u Republici Hrvatskoj održane su radionice Prevencija seksualnog nasilja nad djecom u Zaboku, 25.01.2013. i u Dubrovniku, 11.04.2013. Radionice se provode već 3 godine, a njihov je cilj je poboljšati uvid u složeni problem seksualnog nasilja nad djecom te na razini lokalne zajednice raspravljati o pitanjima koja se odnose na prava djece, osobito na pravo zaštite od seksualnog nasilja, a namijenjene su stručnjacima iz područja sustava obrazovanja, socijalne zaštite, podrške obitelji, predstavnicima lokalnih vlasti i ostalim zainteresiranima.

Konferencija SUSTAVAN PRISTUP PREVENCIJI NASILJA NAD DJECOM I MLADIMA

održana je 13.05.2013. u Hotelu Silver u Osijeku. Konferenciju je organizirala Udruga „Korak po korak“ u partnerstvu s Centrom za savjetovanje, edukaciju i informiranje – CESI, Zagreb, Oaza Beli Manastir i PRONI Osijek. Cilj Konferencije je bio doprinijeti smanjenju ranjivosti i izloženosti nasilju djece i mladih na području Grada Osijeka i okolice. Kroz izlaganja i raspravu predstavljene su Udruge i aktivnosti koje provode u regiji te potrebu da se sustavnije usmjeravaju sve preventivne aktivnosti kroz formaliziranje suradnje s donosiocima i provoditeljima politika te organizacijama civilnog društva

Obilježavanje SVJETSKOG DANA PREVENCIJE NASILJA NAD DJECOM

Povodom obilježavanja Svjetskog dana prevencije nasilja nad djecom, 19.11.2013., održana je tribina u knjižnici Bogdana Ogrizovića u Zagrebu, a tema je bila prevencija nasilja nad djecom s teškoćama. Tribinu je otvorila Marinka Bakula Anđelić, iz Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom koji podržava provedbu CAP programa. Na tribini su govorile Gorana Hitrec, ispred Udruge "Korak po korak", Ida Poljan iz COO "Vinko Bek", Mirta Bartolović iz COO "Goljak" te Valerija Novak iz Medijske tvornice. Tribinu je moderirala Marina Trbus, voditeljica CAP programa. Gorana Hitrec govorila je problemu nasilja nad djecom i međunarodnim zakonima koji djecu štite. Djelatnice COO „Vinko Bek“ i „Goljak“ predstavile su rad svojih institucija i detaljno opisale specifičnosti provedbe CAP programa za djecu s teškoćama.

Projekt OSNAŽIMO PRAVO DJECE DA BUDU SIGURNA

Tijekom srpnja 2013. započela je provedba projekta Osnažimo djecu da budu sigurna (Enhance children's right to be safe) u trajanju od 20 mjeseci, odnosno do ožujka 2015. godine. Projekt će se provoditi u pet županija: Gradu Zagrebu, Osječko-baranjskoj, Istarskoj, Primorsko-goranskoj i Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Ukupna vrijednost projekta je 100.486 Eura, a sufinancira ga Europska unija u okviru Europe Instrument for Democracy and Human Rights (EIDHR) u iznosu od 79.500 Eura. Partneri na projektu su organizacije civilnog društva: Portal Alfa iz Belišća, Alfa Albona iz Labina, U.Z.O.R. iz Rijeke i Feniks iz Dubrovnika. Suradnici na projektu su: Grad Zagreb, Grad Belišće, Grad Labin i Istarska županija, Grad Rijeka i Grad Dubrovnik. Cilj projekta je unaprijediti zaštitu dječjih prava u Hrvatskoj. U prvoj fazi projekta provodi se istraživanje kojim će se utvrditi razina poštivanja pravnog okvira koji djecu štiti od nasilja. Istraživanje se provodi na sljedeće načine: (1) analizom pravne regulative koja djecu štiti od nasilja, (2) putem upitnika koji ispunjavaju učenci srednjih škola, roditelji djece osnovnih škola i vrtića i stručno osoblje odgojno obrazovnih institucija te (3) putem fokusnih grupa koje uključuju stručnjake iz institucija uključenih u zaštitu djece od nasilja. U drugoj fazi projekta predviđene su zagovaračke aktivnosti na kojima će se na temelju rezultata istraživanja zagovarati bolja provedba zakona koji djecu štiti od nasilja i time potpunija zaštita djece. Tijekom 2013. napravljena je analiza pravne regulative RH koja djecu štiti od nasilja i skice publikacije koja će sadržavati preporuke za bolju provedbu zakona koji djecu štiti od nasilja, odabrane su metode provedbe istraživanja te su kreirani upitnici za istraživanje koje će se provoditi u odgojno obrazovnim ustanovama kao i pitanja za fokus grupe. U studenom je održana edukacija za partnere koji će provoditi istraživanje na području 5 županija te su provedene sve pripremne aktivnosti za provedbu istraživanja koje je planirano u 2014. godini.

ČLANSTVO UDRUGE U ORGANIZACIJAMA

I u 2013. godini Udruga je nastavila s aktivnim članstvom i aktivnostima unutar Koordinacije udruga za djecu, te Europske udruge roditelja (European Parents' Association - EPA).

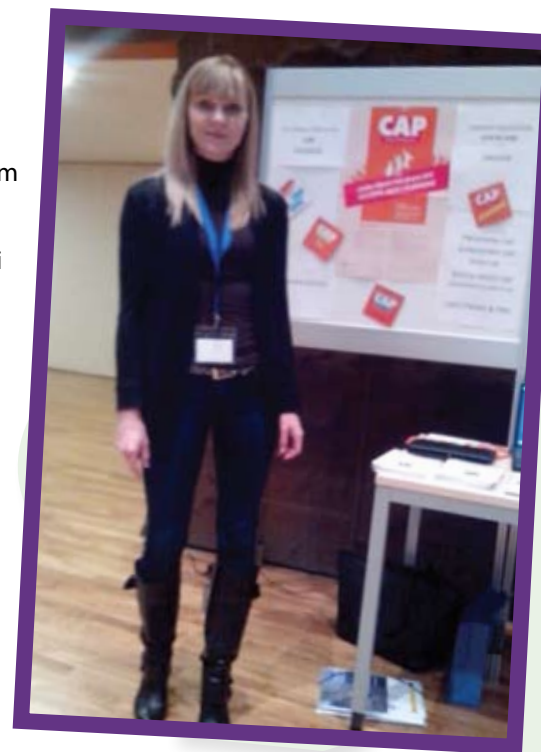

8.7.2013. predsjednica EPA-e Eszter Salamon posjetila je Udrugu roditelja Korak po korak. Tom prilikom predstavljene su aktivnosti Udruge te je raspravljano o mogućnosti punopravnog članstva Udruge u EPA-i. Na godišnjoj Skupštini i konferenciji EPA-e održanoj u Dublinu, 14.-16.06.2013., Silvija Stanić sudjelovala je kao predstavnica Udruge.

SUDJELOVANJE NA SKUPOVIMA

24. 04. 2013. predstavnica Udruge, Gorana Hitrec sudjelovala je na okruglom stolu na temu Djedovi i bake kao oni koji skrbe – trendovi i usluge potpore u Europi održanom uoči Europskog dana solidarnosti među generacijama (29. travnja) od strane Eurochild i AGE Platform Europe.

Sustavan, višegodišnji rad Udruge na prevenciji zlostavljanja djece primjenom CAP programa još jednom je prepoznat kao primjer dobre prakse. Na konferenciji Vijeća Europe "Preventing sexual abuse of children" održanoj 10. i 11.12.2013. u Madridu, predstavljena je provedba CAP programa, kao doprinos provedbi Kampanje Vijeća Europe za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom 'Jedno od pet'. Tom prilikom predstavljena je i brošura „What is Child sexual abuse and how to prevent it? - guide for parents and experts“.

UDRUGA U MEDIJIMA

 Mediji kontinuirano pokazuju interes za aktivnosti Udruge, te je kao i dosad, suradnja s medijima bila uspješna. U 2013. godini Udruga roditelja „Korak po korak“ više je puta predstavila svoje aktivnosti putem radija, televizije, tiskanih i elektroničkih medija.

- 20.12.2013. Antena Zagreb - Predstavljen portal za maloljetne trudnice i roditelje
- 19.12.2013. Jabuka TV - Tema: Portal za maloljetne trudnice i roditelje
- 19.12.2013. Poslovni dnevnik - Pokrenut portal za maloljetne trudnice i roditelje
- 19.12.2013. SEEbiz.eu - Pokrenut portal za maloljetne trudnice i roditelje
- 19.12.2013. Dnevno.hr - Predstavljen portal za maloljetne trudnice: Ne smanjuje se broj maloljetničkih trudnoća
- 19.12.2013. Zagrebancija.com - Zaživio portal namijenjen maloljetnim majkama
- 19.12.2013. tportal.hr - Predstavljen portal za maloljetne trudnice
- 19.12.2013. Radio 101 - Predstavljen portal za maloljetne trudnice i roditelje
- 19.12.2013. 24sata.tv Zajuttrak - Tema: Portal za maloljetne trudnice i roditelje
- 17.12.2013. Radio Quirinus - Održan Okrugli stol pod nazivom Maloljetničke trudnoće i majčinstvo-Koga briga?!
- 16.12.2013. Radio Slavonija - Okrugli stol Maloljetničke trudnoće i majčinstvo
- 16.12.2013. Brodportal.hr - Brodsko posavska jedna od županija s najviše maloljetničkih trudnoća
- 20.11.2013. TV 24 sata Zajuttrak - Tema: Svjetski dan prevencije nasilja nad djecom
- 19.11.2013. Zagrebancija.com - Batina se još uvijek smatra dobrom odgojnom mjerom
- 15.10.2013. Dalje.com - Grad Zagreb suradnik na projektu "Osnažimo prava djece da budu sigurna"
- 13.04.2013. Slobodna Dalmacija - Djeco, nemojte tući svoje vršnjake
- 09.04.2013. HRT-1 Hrvatska uživo - Tema: Besplatno obrazovanje
- 26.03.2013. Školske novine - Djeca i roditelji zajedno prema kvalitetnom odrastanju i obrazovanju
- 21.03.2013. Mreža TV Klincoteka - predstavljanje aktivnosti Udruge
- 15.03.2013. HRT-1 Hrvatska uživo - Predstavljanje programa Mama je mama
- 17.02.2013. HRT Radio Zadar 7 sat - Predstavljanje programa Mama je mama
- 19.01.2013. Novi list - Kad dijete postane majka

Web stranica Udruge

 Tijekom 2013. godine nastavljeno s objavljivanjem novosti kao i edukativno - informativnih članaka za roditelje kao i stručnjake koji rade s djecom na web stranici Udruge www.udugaroditeljapk.hr. Ukupno je objavljeno 29 članaka, a web stranica tijekom godine bilježi 19.921 posjet od strane 16.237 posjetitelja.

Find us on:
facebook

 Facebook stranica Udruge pokrenuta je krajem listopada 2013. i do kraja godine bilježi **110 pratitelja**. U tom razdoblju objavljeno je **14 članaka** koji se tiču prevencije nasilja nad djecom, volonterstva, organizacije tribina, okruglih stolova, rada Udruge, savjetovaništva za maloljetne trudnice i roditelje te ostalih aktivnosti Udruge.

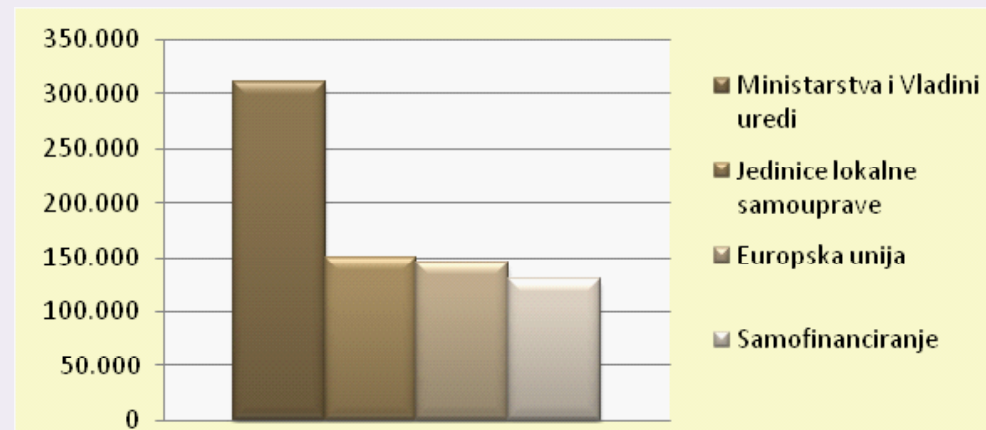

FINANCIRANJE AKTIVNOSTI UDRUGE

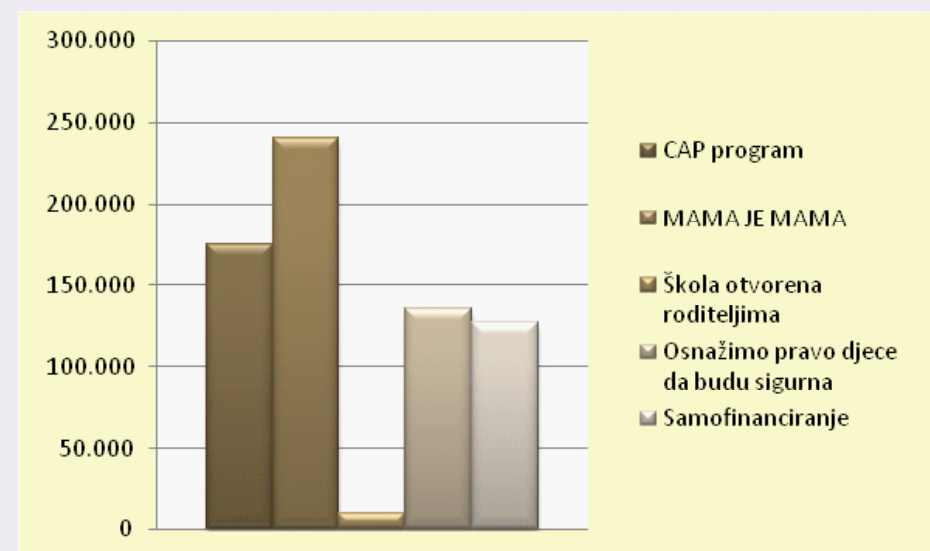
Kao i ranijih godina, projekti i programi Udruge financirani su najvećim dijelom od strane Ministarstava i Vladinih ureda (MSPM, MZOŠ, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina VRH), te jedinica lokalne i regionalne samouprave (gradova i županija). U 2013. godini važan izvor financiranja predstavlja i Europska unija, kroz program EIDHR. Samofinanciranje i dalje predstavlja važan izvor prihoda udruge te doprinosi financijskoj stabilnosti.

CAP program prevencije zlostavljanja djece provodi se na području cijele Hrvatske, te se sredstva za provedbu aktivnosti osiguravaju dijelom na natječajima lokalnih i regionalnih samouprava. Također, važan izvor financiranja predstavlja i vlastita djelatnost, kroz organizaciju seminara za edukaciju CAP pomagača, ali i izravno naručivanje CAP programa od strane škola. U 2013. nastavljeno je s provedbom trogodišnjeg programa Mama je mama za razdoblje od 2011. do 2014. godine, financiranog od strane Ministarstva socijalne politike i mladih.

Udio u ukupnim prihodima prema izvorima financiranja

Udio u ukupnim prihodima po projektima i programima

Projekti i programi udruge najvećim se dijelom financiraju kroz natječaje državnih i lokalnih tijela, no u 2013. su po prvi puta osigurana i sredstva iz fondova EU što je iznimno važno za održivost Udruge.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

RAČUN PRIHODA I RASHODA ZA 2013. godinu

R.br.	Konto	Naziv stavke	Ukupno kn
1	3	A) PRIHODI	715.428
2	31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga	126.490
3	32	Prihodi od članarina	1.440
4	34	Prihodi od imovine (kamate i pozitivne tečajne razlike)	818
5	35	Prihodi od donacija	586.680
	351	Prihodi od donacija iz proračuna	460.352
	3511	Prihodi od donacija iz državnog proračuna	307.388
	3512	Prihodi od donacija jedinica lokalne samouprave	152.964
	352	Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	125.518
	354	Prihodi od građana i kućanstava	810
6	4	B) RASHODI	758.947
7	41	Rashodi za zaposlene	379.201
	411	Plaće za redovan rad	321.355
	412	Ostali rashodi za zaposlene	9.000
	413	Doprinosi na plaće	48.846
8	42	Materijalni rashodi	365.543
	421	Naknade troškova radnicima	42.590
	422	Naknade članovima u pred. i izvršnim tijelima	762
	424	Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa	10.415
	425	Rashodi za usluge	267.025
	4251	Rashodi za usluge telefona, pošte i prijevoza	18.002
	4252	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	1.405
	4254	Komunalne usluge	4.266
	4255	Zakupnine i najamnine	7.834
	4257	Intelektualne i osobne usluge	186.678
	4258	Računalne usluge	5.840
	4259	Ostale usluge	43.000
	426	Rashodi za materijal i energiju	22.293
	429	Ostali nespomenuti materijalni rashodi (repres., članarine, kotiz.)	22.458
9	43	Rashodi amortizacije	6.674
10	44	Financijski rashodi (bank. i usluge plat. prom.)	4.263
11	46	Ostali rashodi	3.266
12		MANJAK PRIHODA POSLOVANJA	43.519
13		Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju	60.767
14		OSTALI PODACI	
15		Stanje novčanih sredstava na početku godine	177.282
16		Stanje novčanih sredstava na kraju godine	755.213
17		Prosječan broj zaposlenih	4
18		Prosječan broj zaposlenih na osnovi sati rada	3

National Foundation for Civil Society Development
<http://zaklada.civilnodrustvo.hr>

Parents' Association Step by Step is the beneficiary of the Institutional support for development and/or stabilization of civil society organizations provided by National Foundation for Civil Society Development. Content of this publication is responsibility of the author and does not necessarily represent opinion of the National Foundation.

PARENTS' ASSOCIATION STEP BY STEP

Parents' Association Step by Step is a non-governmental and non-profit organisation established in 1996, supporting the development of democratic relations in the society through protection, respect and advocacy for the rights and interests of children and family and strengthening the parents' voice in creating policies and decision making on children and families.

Parents' Association Step by Step in 2013

STEERING COMMITTEE

Ines Bojić, mag.iur

prof.dr.sc. **Lavoslav Čaklović**, SC President

Adinda Dulčić, PhD

Gorana Hitrec, prof.

Nives Milinović, prof.

Jagoda Novak, MA

Nives Šikanić Dugić, prim.mr.sc.dr., SC Vice President

STAFF

Executive Director: Silvija Stanić, psychologist

Administrative Secretary: Vesna Miličević

CAP programme leader and head of counselling services: Marina Trbus, psychologist

Programme assistant: Irena Bohač, teacher

Programme assistant and leader of educational and counselling activities: Bojan Krsnik

April, 2014.

Parents' Association Step by Step • Ilica 73 • Zagreb
• 01/4855-578 • www.udugaroditeljapkh.hr

STRATEGIC DIRECTIONS (2013. – 2015.)

ADVOCACY AND PROMOTION OF RIGHTS AND INTERESTS OF CHILDREN

- Reacting to problems and occurrences in the society of interest to parents and children
- Promoting systematic approach to child abuse prevention
- Monitoring public policy implementation and advocacy for increased investment in wellbeing of children and families
- Advocacy and promotion of positive parenthood
- Networking on the national and international level
- Participating in international and national campaigns which promote children's right
- Promoting the sensitivity of the business sector for the needs of employed parents

ACTIVE PARTICIPATION OF PARENTS IN THE DEVELOPMENT OF POLICIES ADDRESSING ISSUES RELATED TO CHILDREN AND FAMILIES

- Identification and monitoring of needs of children and families
- Promoting and supporting self-organisation of parents at the local level
- Informing and advising parents
- Cooperation with state and public institutions and similar organisations
- Cooperation, exchange of experience and projects with other associations in the region and the world

PROMOTION OF QUALITY, RESPONSIBLE AND ACTIVE PARENTHOOD

- Continuation of implementation and expansion of the Child Assault Prevention (CAP) programme in preschool institutions, primary schools and centres for special education
- Training parents for the role of children advocates and active partnership in educational institutions
- Promoting equality and active role of fathers in all areas of child wellbeing
- Promoting responsible sexual behaviour of youth and provision of support and assistance to teenage pregnant women and teenage mothers and their families
- Development and expansion of social services for teenage parents, networking and promotion of inter-sectorial cooperation

CHILD ASSAULT PREVENTION (CAP) PROGRAMME

CAP programme is the largest programme of the Parents' Association Step by Step aiming at decreasing vulnerability of children and their exposure to various forms of abuse by teaching them effective prevention strategies and providing quality support to the adults supporting them: parents and school/preschool staff. In 2013 we continued implementing the Preschool CAP for children aged 5-7, Primary School CAP for early primary school children, Teen CAP for adolescents and CAP Special needs for children and youth with disabilities.

CAP PROGRAM TRAININGS OF LOCAL IMPLEMENTERS

In early 2013 Preschool CAP seminars were held in Zagreb, Šibenik and Split. A total of 96 persons participated. Evaluation results show that 98% of participants expressed that their expectations were met; 90% rated the programme as high quality and applicable in practice, and 94% found the seminar to be organised excellently and that the trainers were excellently prepared. **Two seminars for Elementary CAP programme were held in Zagreb.** A total of 85 persons participated. Evaluation results show that it fulfilled expectations for 88% of participants, 77% found it to be useful and applicable, and 81% found it to be organised excellently. **Teen Cap seminar was held in Vukovar.** A total of 27 persons participated. Participants evaluated the seminar as useful and found that it prepared them adequately for implementing Teen CAP and that it contributed to their professional development, allowed better understanding of their legal obligations regarding reporting abuse and violence and provided them with instruments for identification of adolescents in crisis and for adequate response in crisis situations.

Number	Seminar	Venue	Date	Number of participants	Trainers
1.	Preschool CAP	DV Trešnjevka, Zagreb	01. and 02. Feb. 2013.	46	Ksenija Benaković i Tina Budić
2.	Elementary CAP	OŠ F. K. Frankopana, Zagreb	08. and 09. Feb. 2013.	48	Sanja Brajković i Marina Trbus
3.	Preschool CAP	DV Vidici, Šibenik	08. and 09. Mar. 2013.	24	Dalma Luketin i Eli Vidović
4.	Teen CAP	OŠ Siniše Glavaševića, Vukovar	08. and 09. Mar. 2013.	27	Elvira Nimac i Biljana Krnjajić
5.	Teen CAP	DV Adriana, Split	12. and 13. Apr. 2013.	26	Dalma Luketin i Eli Vidović
6.	Elementary CAP	OŠ dr. A. Starčevića, Zagreb	29. and 30. Nov. 2013.	37	Elvira Nimac i Sanja Brajković

CAP PROGRAMME IMPLEMENTATION

PRESCHOOL CAP			Lectures for staff		Lectures for parents		Workshops for children	
Number	County	No. of Pre-schools	No. of lectures	No. of participants	No. of lectures	No. of participants	No. of workshops	No. of participants
1	Zagrebačka	4	3	76	9	175	22	477
2	Krapinsko-zagorska	1	0	0	2	38	5	88
3	Osječko-baranjska	1	0	0	1	7	1	45
4	Splitsko-dalmatinska	5	1	31	24	370	48	561
5	Grad Zagreb	14	10	201	24	469	51	1039
6	Šibensko - kninska	1	1	10	1	7	3	86
7	Požeško-slavonska	1	2	56	4	81	12	153
Total:		27	17	374	65	1147	142	2449

ELEMENTARY CAP			Lectures for staff		Lectures for parents		Workshops for children	
Number	County	No. of schools	No. of lectures	No. of participants	No. of lectures	No. of participants	No. of workshops	No. of participants
1	Zagrebačka	3	1	29	13	275	25	471
2	Sisačko-moslavačka	1	0	0	1	5	2	19
3	Karlovačka	1	0	0	1	38	2	39
4	Koprivničko-križevačka	3	0	0	7	151	15	327
5	Primorsko-goranska	18	4	153	29	705	49	965
6	Ličko-senjska	2	0	9	2	65	5	95
7	Brodsko-posavska	1	1	30	1	23	1	21
8	Zadarska	1	1	4	2	15	2	24
9	Osječko-baranjska	9	0	0	20	353	26	482
10	Vukovarsko-srijemska	7	0	0	10	165	13	195
11	Istarska	4	1	50	18	331	19	385
12	Međimurska	3	0	0	6	123	7	154
13	Varaždinska	3	3	101	6	112	8	140
14	Grad Zagreb	10	4	142	27	677	45	949
Total:		66	15	509	143	3038	219	4266

SPECIAL NEEDS CAP			Lectures for staff		Lectures for parents		Workshops for children	
Number	County	No. of schools	No. of lectures	No. of participants	No. of lectures	No. of participants	No. of workshops	No. of participants
1	Grad Zagreb	2	1	35	2	21	3	35
2	Vukovarsko-srijemska	1	0	0	1	5	5	11
3	Primorsko-goranska	1	0	0	1	5	2	18
Total:		4	1	35	4	31	11	64

Educational and informative material for parents and experts

In 2013 we continued to distribute educational and informative brochures for teenagers, parents and experts aiming to raise their awareness and educate them on problems of violence against and between children and importance of prevention. Brochures were distributed to CAP teams in schools as well as during various promotional activities. In 2013 a total of 10 000 brochures were distributed.

TEEN CAP			Lectures for staff		Lectures for parents		Workshops for adolescents	
Number	County	No. of schools	No. of lectures	No. of participants	No. of lectures	No. of participants	No. of workshops	No. of participants
1	Grad Zagreb	5	1	51	14	269	20	469
2	Primorsko-goranska	5	3	107	7	203	15	271
3	Vukovarsko-srijemska	1	1	31	1	24	3	55
4	Zagrebačka	5	0	0	9	214	22	480
Total:		16	5	189	31	710	60	1275

MOM IS A MOM - a programme for pregnant teenagers and teenage parents

 MOM IS A MOM provides intensive psychosocial support for pregnant teenagers and teenage parents focusing on empowerment and preparation for independency. Program aims to decrease vulnerability and social exclusion of pregnant teenagers and teenage parents and empower them for active and responsible parental role. The programme, also, contributes to the mobilisation of local resources and development of the support networks for pregnant teenagers and teenage parents. In 2013 we continued implementing the three year programme Mom is a mom, approved by the Ministry of social policy and youth for the period from 2011 – 2014, with an objective to expand the network of social services provided by CSO's.

MOM IS A MOM - Counselling Centre

 The direct work with teenage parents and members of their families takes place in the MOM IS A MOM Counselling Centre in Zagreb. In addition, a portion of activities is carried out in partnership with the Children's Home Zagreb, department for maternal care, and House of Love of the Zagreb Diocese Caritas who provide institutional housing for pregnant women and mothers with small children in cases when they were removed from their family homes, foster care or due to extreme poverty.

In 2013 direct activities included: telephone and individual psychological and legal counselling for pregnant teenagers, teenage mothers and their families; small educational groups were held in cooperation with the partner organisations (Children's Home Zagreb and House of Love, Caritas). The beneficiaries were pregnant teenagers and teenage mothers as well as their partners and family members. In 2013 a total of 164 beneficiaries were addressed, out of which 92 direct beneficiaries of the Mom is a Mom programme and 72 experts.

- **Telephone information and counselling** for pregnant teenagers and parents on their rights, referral to relevant institutions. A total of 106 telephone informational and counselling sessions were held for 76 beneficiaries. The largest portion of calls were placed from the City of Zagreb area, however, calls were received from all parts of Croatia as well.
- **Individual psychological counselling** assists the beneficiaries to re-establish disturbed family relations, coping with the new situation; ensures support and empowers them for independency and responsible parenthood. A total of 326 counselling sessions were held for 35 beneficiaries – 232 in the MOM IS A MOM Counselling Centre and 80 for the beneficiaries of the Children's Home Zagreb and 14 for the beneficiaries of the House of Love. In 2013 beneficiaries were provided with legal counselling as well. **Legal Counselling** predominantly covered issues of legal capacity procedures, custody over children, fatherhood determination, as well as rights in the area of family, social and health care and protection. A total of 9 legal counselling sessions were held.
- **Small educational groups** were held since September 2013 and held in partnership with the partner organisations (Children's Home and House of Love) with a goal to enhance the knowledge and skills of pregnant teenagers and mothers with a purpose to reduce the risk from exclusion and poverty, equipping them for providing better care to their children, independent life after leaving the institution. A total of 38 meetings were held, 15 for beneficiaries of the Children Home and 21 for the beneficiaries of House of Love and 2 meeting in the Counselling Centre.
- **Technical support** service provides our beneficiaries with an opportunity to use computers, internet and telephone. In 2013 these services were mostly used to search for job ads, assistance with writing resumes and social networking via Facebook. A total of 35 beneficiaries used these services in 2013.

Round tables TEENAGE PREGNANCY AND PARENTHOOD – WHO CARES?

 On December 16 and 17, 2013 in **Slavonski Brod** (Social welfare centre) and **Sisak** (Public library Vlado Gotovac) round tables were organised in cooperation with Social welfare centres Slavonski Brod and Sisak, with the support of Ministry of social policy and youth entitled **Teenage pregnancy and parenthood – Who cares?** Round tables were held with a purpose to raise the awareness of the professional community on teenage pregnancies, supporting inter-sectorial cooperation. The aim was to promote development of new services for this target group. Round tables were used to share the lessons learned from the implementation of the "Mom is a Mom" programme, exchange experiences with the representatives of the Centre for social welfare from Slavonski Brod, Sisak and Kutina and development of new social services for teenage parents were discussed. Especially valuable contribution was provided by one of the beneficiaries of the Mom is a Mom programme who spoke of her perspective on the services provided to her. A total of 59 experts were present from the sectors of social and health care, educational sector, CSO's and local governments.

Partnership with the project Enhancing care and networking in the House of Love, Savica

 The partnership with the project "Enhancing care and networking in the House of Love, Savica" of the Caritas of the Zagreb Diocese was continued in 2013. The role of the Parents' Association Step by Step is to improve the quality of life of children and mothers as well as the child care through activities of monitoring and assessment of capacities and behaviours and promotion of responsible parenthood. Assessment and monitoring is performed by the psychologists Marina Trbus and Silvija Stanić continuously throughout the year.

Portal MALOLJETNI-RODITELJI.NET

 In December 2013 the PA Step by Step Association launched the portal for pregnant teenagers and teenage parents www.maloljetni-roditelji.net. The portal as a part of the Mom is a Mom programme provides psychosocial assistance to pregnant teenagers, parents and their families. The Portal contains information on pregnancy, healthcare, family relations, education, child care, etc. Counselling activities are also available and teenage parents have an opportunity to ask for expert advice from psychologists, lawyers, social workers and gynaecologists. In December 17 answers were provided, 5 articles were published and **520 visits** were recorded.

Launching of the Portal was publicly presented on 19 December 2013 in the Cultural-informative centre in Zagreb.

ADVOCACY

"1 in 5" Campaign

Workshop PREVENTION OF SEXUAL VIOLENCE AGAINST CHILDREN

 Workshops Prevention of sexual violence against children were held under the scope of the Council of Europe Campaign "1 in 5" in the Republic of Croatia. Workshops were held in Zabok on 25 January, 2013 and Dubrovnik on 11 April 2013. These workshops are being held for 3 years with an aim to broaden the insight into the issue of sexual violence against children and discuss on the local community level the topics of children's rights with special emphasis to protection of the right to be protected from sexual violence. Workshops were intended for experts in the field of education, social welfare, family support, local government and other members of the interested public.

 Conference SYSTEMATIC APPROACH TO THE PREVENTION OF VIOLENCE AGAINST CHILDREN AND YOUTH was held on 13 May 2013 in Hotel Silver in Osijek. The Conference was organised by the PA Step by Step in partnership with CESI- Centre for Counselling, Education and Research and PRONI Osijek. The Conference aimed to contribute to the reduction of vulnerability and exposure to violence of children and youth in the area of the City of Osijek and its surroundings. Lectures and discussions were held on the activities of the regional activities of all organisations present and on the need for a more streamlined systematic preventive activities and formalisation of cooperation with policy makers and implementers and CSO's.

THE WORLD DAY OF PREVENTION OF VIOLENCE AGAINST CHILDREN

 The celebration of the World Day of prevention against children was held on 19 November 2013 and the public discussion was held in the Bogdan Ogrizović public library in Zagreb, and the topic was prevention of violence against children with difficulties. The event was opened by Marinka Bakula Anđelić from the City Office for social protection and persons with disabilities which supports the CAP programme. Gorana Hitrec spoke as a representative of the PA Step by Step, Ida Poljan from Centre for education Vinko Bek, Mirta Bartolović from Centre for education Goljak and Valerija Novak from the Media factory. Marina Trbus, leader of the CAP programme moderated the public discussion. Gorana Hitrec spoke of the problem of violence against children and the international legal protection instruments. The representatives of the Centres for education Vinko Bek and Goljak presented the activities of their institutions and described in detail the implementation of the CAP programme for children with disabilities.

Project ENHANCE CHILDREN'S RIGHT TO BE SAFE

 Implementation of the project Enhance children's right to be safe started in July 2013. The planned duration of the project is 20 months until March 2015. The Project will be implemented in five counties: City of Zagreb, Osječko-Baranjska, Istarska, Primorsko-Goranska and Dubrovačko-Neretvanska County. Total value of the project is 100,486.00 EUR, and it is co-financed by the European Union within the European Instrument for Democracy and Human Rights (EIDHR) with 79,500.00 EUR, and the rest of the project is covered by the Government of the Republic of Croatia – Office for cooperation with NGOs and the National foundation for civil society development. Project partners are CSO's: Portal Alfa from Belišće, Alfa Albona from Labin, U.Z.O.R. from Rijeka and Feniks from Dubrovnik. Project associates are: The City of Zagreb, The City of Belišće, The City of Labin and Istarska County, City of Rijeka, and City of Dubrovnik.

Project objective is to Enhance children's right to be safe.

This objective will be fulfilled through following act: (1) to analyse the implementation of the legislative framework that promotes and protects children from all forms of violence, (2) to strengthen CSO'S capacities for advocacy, and to influence effective implementation of the legislative framework that promotes and protects children from all forms of violence and (3) to raise sensitivity of local, regional and national government for more effective implementation of the legislative framework that promotes and protects children from all forms of violence.

In 2013, an analysis of the legislative framework protecting children from violence in the Republic of Croatia was conducted, as well as the draft of the publication which will contain recommendation for the better implementation of the legislative, research methodology was selected and research questionnaires were designed as well as the questions for focus groups. In November the training for partners was held for conducting the research in local educational institutions in 5 counties and all preparatory activities for the research were carried out.

MEMBERSHIP IN ORGANISATIONS

 In 2013 the PA Step by Step extended its active membership in the Coordination of Associations for Children and the European Parents' Association – EPA.

 On 8 July 2013 the EPA president Eszter Salamon visited the PA Step by Step. The Association's activities were presented and a possibility of full membership in EPA was discussed.

Silvija Stanić participated at the annual Assembly and EPA Conference held in Dublin on 14-16 June 2014 as the representative of the PA Step by Step.

PARTICIPATION AT CONFERENCES

 On the 24 April, 2013 Gorana Hitrec the PA Step by Step representative participated on the round table Grandparents as the ones who care – trends and support services in Europe held on the eve of the European day of intergenerational solidarity (29 April) and organised by Euro child and Age Platform Europe

 Systematic, long-term efforts of the PA Step by Step in the area of child abuse prevention by CAP programme implementation was yet again recognised as an example of good practice. At the Council of Europe Conference "Preventing sexual abuse of children" held in Madrid on 10 and 11 December 2013, CAP implementation was presented as a contribution to the Council of Europe Campaign for stopping sexual violence against children "One in five". On that occasion, the Guide for parents and experts: „What is Child sexual abuse and how to prevent it?“ was presented to the public.

MEDIA COVERAGE

 The media continuously expressed interest for the activities of PA Step by Step and our cooperation with the media was successful. In 2013 the PA Step by Step presented its activities via all forms of media coverage – radio, TV, printed and electronic media.

20.12.2013. Antena Zagreb - Predstavljen portal za maloljetne trudnice and roditelje

19.12.2013. Jabuka TV - Tema: Portal za maloljetne trudnice and roditelje

19.12.2013. Poslovni dnevnik - Pokrenut portal za maloljetne trudnice and roditelje

19.12.2013. SEEBiz.eu - Pokrenut portal za maloljetne trudnice and roditelje

19.12.2013. Dnevno.hr - Predstavljen portal za maloljetne trudnice: Ne smanjuje se broj maloljetničkih trudnoća

19.12.2013. Zagrebancija.com - Zaživio portal namijenjen maloljetnim majkama

19.12.2013. tportal.hr - Predstavljen portal za maloljetne trudnice

19.12.2013. Radio 101 - Predstavljen portal za maloljetne trudnice and roditelje

19.12.2013. 24sata.tv Zajutrak - Tema: Portal za maloljetne trudnice and roditelje

17.12.2013. Radio Quirinus - Održan Okrugli stol pod nazivom Maloljetničke trudnoće and majčinstvo-Koga briga?!

16.12.2013. Radio Slavonija - Okrugli stol Maloljetničke trudnoće and majčinstvo

16.12.2013. Brodportal.hr - Brodsko posavska jedna od County s najviše maloljetničkih trudnoća

20.11.2013. TV 24 sata Zajutrak - Tema: Svjetski dan prevencije nasilja nad djecom

19.11.2013. Zagrebancija.com - Batina se još uvijek smatra dobrom odgojnom mjerom

15.10.2013. Dalje.com - Grad Zagreb suradnik na projektu "Osnažimo prava djece da budu sigurna"

13.04.2013. Slobodna Dalmacija - Djeco, nemojte tući svoje vršnjake

09.04.2013. HRT-1 Hrvatska uživo - Tema: Besplatno obrazovanje

26.03.2013. Školske novine - Djeca and roditelji zajedno prema kvalitetnom odrastanju and obrazovanju

21.03.2013. Mreža TV Klincoteka - predstavljanje aktivnosti Udruge

15.03.2013. HRT-1 Hrvatska uživo - Predstavljanje programa Mama je mama

17.02.2013. HRT Radio Zadar 7 sat - Predstavljanje programa Mama je mama

19.01.2013. Novi list - Kad dijete postane majka

PA Step by Step website

 In 2013 we continued publishing news and educational-informative articles for parents and professionals working with children on our website www.udrugaroditeljapkg.hr. A total of 29 articles were published, and the website recorded 19 921 visits from 16 237 visitors.

 The Facebook page of the PA Association was launched in late October 2013 and by the end of the year it had **110 followers**. In this period a total of **14 articles** were published on prevention of violence against children, counselling centre for pregnant teenagers and teenage parents and other activities of the Association.

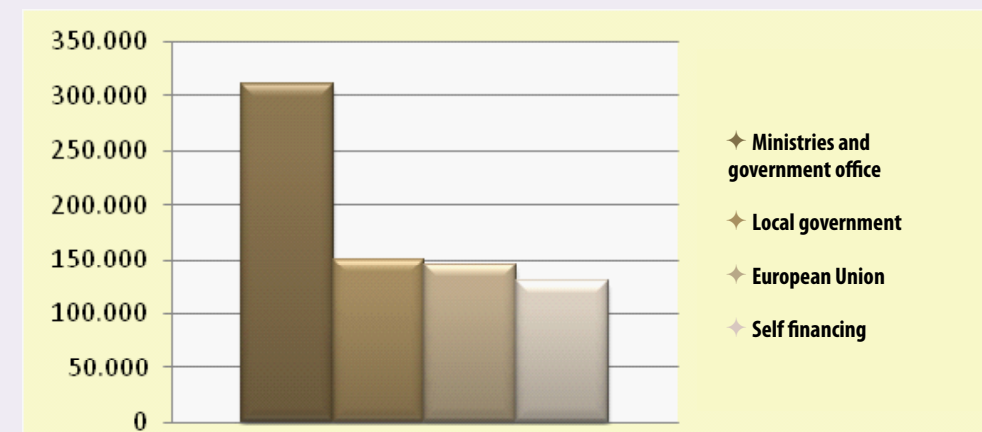
FINANCING OF ACTIVITIES

 Same as in previous years, the projects and programmes of the PA Step by Step were predominantly financed by the Ministries and Government Offices (MSPY, MSES, Government Office for Human Rights and National Minorities) and local and regional self-government (cities and Counties). For the first time in 2013 the European Union became an important source of financing through the EIDHR, strongly contributing to the sustainability of our activities. Self-financing continues to be a significant source of income and contributes to financial stability.

The CAP programme is implemented nationwide and the funding for the programme is partially ensured by local and regional governments. In addition, our training activities for CAP facilitators, as well as demand for CAP program implementation in schools present another source of income.

In 2013 we continued implementing the three year programme Mom is a Mom 2011-2014, financed by the Ministry of the Social Policy and Youth.

Desegregation of income by sources

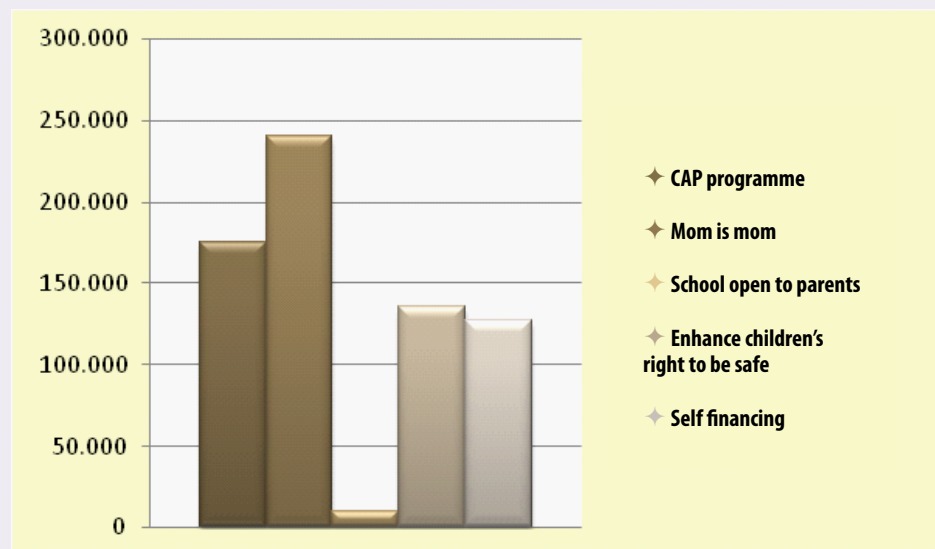

FINANCIAL REPORT

INCOME AND EXPENDITURE ACCOUNT FOR 2013

Number	Conto	Item	Total in kn
1	3	A) INCOME	715.428
2	31	Sales of goods and services	126.490
3	32	Membership fee	1.440
4	34	Fixed assets income (int. rates and positive currency exchange)	818
5	35	Donations	586.680
	351	Budgetary donations	460.352
	3511	State budget donations	307.388
	3512	Local self-government budget donations	152.964
	352	Foreign governments and organisations' donations	125.518
	354	Income from citizens and households	810
6	4	B) EXPENDITURE	758.947
7	41	Staff	379.201
	411	Payroll	321.355
	412	Other expenditure for staff	9.000
	413	Contributions to pension and health insurance	48.846
8	42	Material expenditure	365.543
	421	Expenditures reimbursement for staff	42.590
	422	Fees of members of rep. and managing bodies	762
	424	Fees of external associates	10.415
	425	Services expenditure	267.025
	4251	Expenditure for telephone, postal services and transportation	18.002
	4252	Regular and investment maintenance	1.405
	4254	Utilities	4.266
	4255	Rent	7.834
	4257	Intellectual and personal services	186.678
	4258	IT services	5.840
	4259	Other services	43.000
	426	Materials and energy expenditure	22.293
	429	Other material expenditure (rep., registration, membership fees.)	22.458
9	43	Depreciation expenditure	6.674
10	44	Financial expenditure (bank and financial services.)	4.263
11	46	Other expenditure	3.266
12		DEFICIT OF OPERATING INCOME	43.519
13		Surplus revenue available for the following period	60.767
14		OTHER DATA	
15		Account balance at the beginning of the year	177.282
16		Account balance at the end of the year	755.213
17		Average number of employees	4
18		Average number of employees based on working hours	3

Desegregation of income per programmes and projects

PA Step by step projects and programmes are financed principally by state and local bodies. In 2013 EU funds were obtained for the first time, what greatly contributed to the association's sustainability.